

Juryrapport

Jan Brouwer Scriptieprijs 2020 – Religiewetenschappen en theologie

Kirsten van der Ham (Vrije Universiteit)

A Familiar Book In An (Un)Familiar Context. An exploration of the characteristic aspects of Bible reading in Indonesian congregations in the Netherlands

De scripties die voor de scriptieprijs van het Jan Brouwerfonds op het wetenschapsgebied 'Religiewetenschappen en Theologie' in 2020 zijn ingezonden, waren zonder uitzondering sterk naar vorm en inhoud. Zij getuigden ook alle van originaliteit en betrokkenheid van de desbetreffende onderzoeker op het eigen onderzoek. De jury was bovendien onder de indruk van de diversiteit in onderwerpen die gekozen waren en de wetenschappelijke methodes die ten grondslag lagen aan de respectievelijke onderzoeken. De inzendingen tezamen laten goed zien, hoe rijk en divers het veld van theologie en religiewetenschappen anno 2020 ook in Nederland is.

Eén scriptie werd door de jury in het bijzonder gewaardeerd. De scriptieprijs van het Jan Brouwerfonds op het wetenschapsgebied 'Religiewetenschappen en Theologie' wordt in 2020 toegekend aan Kirsten van der Ham voor haar scriptie "A familiar Book in an (un)familiar context. An exploration of the characteristic aspects of Bible reading in Indonesian congregations in the Netherlands" (Master: Theology and Religious Studies: Peace Trauma and Religion & Contextual Biblical Interpretation, Vrije Universiteit Amsterdam. Supervisors: Prof. dr. Peter-Ben Smit en Prof. dr. Heleen Zorgdrager).

In haar scriptie heeft de kandidate de verschillende wijzen van schriftlezing geïnventariseerd, zoals deze worden gepraktiseerd in een drietal christelijke gemeenten, gesticht door mensen die sinds de jaren vijftig van Indonesië naar Nederland zijn gekomen.

De jury heeft, ten eerste, de keuze van de kandidate voor Indonesische migrantenkerkgemeenschappen als object van onderzoek bijzonder gewaardeerd, omdat hiervoor doorgaans minder belangstelling is in het Nederlandse onderzoek en temeer omdat zij met haar keuze ook een bijdrage levert aan de verdieping van het inzicht in gemeenschappen, waarvan de identiteit verband houdt met het Nederlandse koloniale verleden. Haar vergelijking met het NBG-onderzoek 2017 naar Nederlandse kerkelijke gemeenschappen werkt ook verscherpt contrasterend inzicht in de hand.

Ten tweede blijkt de kandidate de hermeneutische vertaalslagen, die in de respectievelijke gemeenschappen bij de schriftlezing worden gemaakt, voortreffelijk in kaart te hebben gebracht. Bovendien heeft zij na vergelijking de verschillen en raakvlakken even genuanceerd als overtuigend weergegeven. Even overtuigend als waardevol zijn ook haar bevindingen dat de leden van Indonesische gemeenten er bij het lezen van de schrift op gericht zijn ethische richtlijnen te ontlenen aan de gelezen bijbelpassages, maar tegelijkertijd verdisconteren dat de schriftperikopen zich niet snel laten ontsluiten en soms onbegrijpelijk blijven vanwege de onbegrijpelijkheid van God. Daarnaast verdisconteert zij voortreffelijk dat de wijze waarop gelezen

wordt (individueel, gemeenschappelijk) en de vertaling die gekozen is, repercussies hebben op de beleving van de schrift en de vorming van de individuele en collectieve identiteit hierdoor.

Juist omdat de kandidate er blijk van geeft de verschillende wetenschapsmethoden die nodig zijn voor haar respectievelijk historische, filologisch-hermeneutische en sociologische onderzoek uitstekend te beheersen, acht de jury haar scriptie voorbeeldig als het gaat om interdisciplinair onderzoek.

Summa summarum: de kandidate heeft er blijk van gegeven lacunes in zowel de kerkgeschiedenis als de koloniale geschiedenis te kunnen constateren. Zij is in staat gebleken een verscheidenheid aan wetenschappelijke methoden succesvol te hanteren en haar bevindingen op een uitstekende en coherente wijze te kunnen presenteren. Daarbij zijn haar uitkomsten niet alleen interessant maar ook relevant voor een beter begrip van de wijze waarop schriftlezing bijdraagt aan ethisch verantwoorde handelwijzen en identiteitsvorming tegelijk. Dit alles constaterend, was de jury buitengewoon onder de indruk van haar scriptie en heeft de jury unaniem en van harte besloten deze Jan Brouwersprijs 2020 aan Kirsten van der Ham toe te kennen.

Prof. dr. P.J.J. (Paul) van Geest, hoogleraar kerkgeschiedenis en geschiedenis van de theologie Tilburg University, hoogleraar economie en theologie Erasmus Universiteit Rotterdam, bijzonder gasthoogleraar Katholieke Universiteit Leuven, gasthoogleraar Pontificio Ateneo San Anselmo Rome, oud-directeur Centre for Patristic Research (TiU-VU)

Prof. dr. M. (Mladen) Popović, hoogleraar Oude Testament en vroege Jodendom, met bijzondere aandacht voor de Dode Zeerollen Rijksuniversiteit Groningen

De jury vergaderde op 11 februari 2020 onder leiding van KHMW-directeur Drs. E.M.W.A. (Els) van Odijk, in de aanwezigheid van Prof. dr. R.B. Andeweg, secretaris geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW en Saskia de Boer (notulen).